

Державний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:

**«ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ З ІНСТИТУТАМИ
ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА»**

Студента 4 курсу, групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

(підпис студента)

Мурадов Алік
Шамілович

Науковий керівник
к.держ.упр.

(підпис керівника)

Мірко Наталія
Вікторівна

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук, доцент

(підпис гаранта)

Головня Юлія
Ігорівна

Київ 2022

Державний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Спеціалізація: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав. кафедри _____

«01» грудня 2021 р.

Завдання на випускню кваліфікаційну роботу (проект) студентів

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту): «Взаємодія органів виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства».

Затверджена наказом ректора від «26» листопада 2021 р. № 3884

2. Строк здачі студентом закінченого проекту (роботи)

05.06.2022

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Метою випускної кваліфікаційної роботи є аналіз взаємодії органів виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства.

Об'єктом дослідження є процес взаємодії виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні та прикладні засади механізму реалізації взаємодії органів виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства.

4. Зміст випускного кваліфікаційного проекту (роботи) (перелік питань за кожним розділом) :

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ОЦІНКА СТАНУ ВЗАЄМОДІЇ ДЕСНЯНСЬКОЇ РАЙОННОЇ В МІСТІ КИЄВІ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ З ІНСТИТУТАМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

1.1. Стан взаємодії Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації з громадськістю

1.2. Технології соціальних мереж у діяльності органів публічної влади

РОЗДІЛ 2. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

2.1. Реалізація прав і свобод громадян, розвиток інститутів громадянського суспільства

2.2. Ефективні механізми взаємодії органів виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 20.11.2021	20.11.2021
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 05.01.2022	05.01.2022
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.03.2022	20.03.2022
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.04.2022	20.04.2022
5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи на кафедрі	До 23.05.2022	23.05.2022

6	Підготовка письмового відгуку на випускну кваліфікаційну роботу	До 01.06.2022	01.06.2022
7	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	01-05. 06.2022	01-05. 06.2022
8	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 10.06.2022	До 10.06.2022
9	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання « 01 » грудня 2022 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Гарант освітньої програми

Головня Ю.І.

(прізвище, ініціали, підпис)

9. Завдання прийняв до виконання студент

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

Випускна кваліфікаційна робота написана на актуальну тему. У сучасному демократичному світі інституції громадянського суспільства є активними учасниками державотворчих процесів. Діяльність та їхня активна позиція, до яких відносяться і громадські організації, неабияк впливають на процеси публічного управління.

В випускній кваліфікаційній роботі проведено дослідження та узагальнення наукових підходів до визначення сутності громадянського суспільства та узагальнено взаємовідносини із органами державної влади. Зміст випускної кваліфікаційної роботи підпорядкований поставленій у роботі меті. Завдання поставлені в роботі виконані, що підтверджено висновками.

Випускна кваліфікаційна робота має досить логічну структуру та відповідає вимогам оформлення. Зауваження, які відмічались науковим керівником виправлені. Окремим недоліком хочу відмітити порушення студентом графіку виконання випускної кваліфікаційної роботи. Робота написана на достатньому науковому рівні, є самостійним дослідженням

студента та розкриває обрану тему. Вважаю, що випускна кваліфікаційна робота заслуговує позитивної оцінки, а її автор Мурадов Алік Шамілович на присвоєння освітнього ступеня бакалавр зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)
(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист
(ПІБ, підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проект):

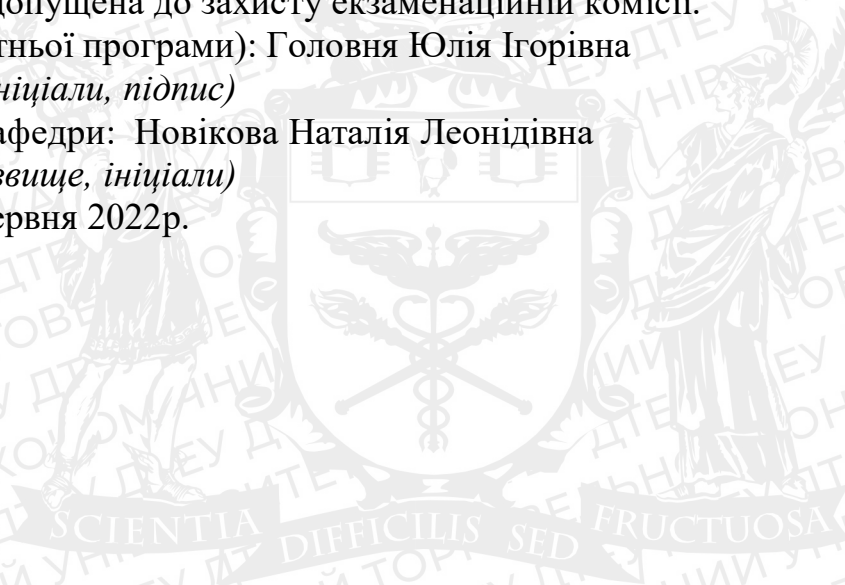
Випускна кваліфікаційна робота (проект) студента _____
(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми): Головня Юлія Ігорівна
(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри: Новікова Наталія Леонідівна
(підпис, прізвище, ініціали)

«10» червня 2022р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ОЦІНКА СТАНУ ВЗАЄМОДІЇ ДЕСНЯНСЬКОЇ РАЙОННОЇ В МІСТІ КИЄВІ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ З ІНСТИТУТАМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	6
1.1. Стан взаємодії Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації з громадськістю	6
1.2. Технології соціальних мереж у діяльності органів публічної влади	12
РОЗДІЛ 2. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ	14
2.1. Реалізація прав і свобод громадян, розвиток інститутів громадянського суспільства	14
2.2. Ефективні механізми взаємодії органів виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства	30
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	39

ВСТУП

Актуальність дослідження. Взаємодія органів державної влади з інститутами громадянського суспільства є необхідною умовою якісного, своєчасного виконання повноважень. Основними нормативно-правовими актами, відповідно до яких реалізується державна політика у сфері взаємодії державної влади та інститутів громадянського суспільства, є: 1) Закон України «Про громадські об'єднання» від 23 березня 2012 р., Закон України «Про громадські об'єднання». Україна «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 рр.» від 1 січня 2007 р.; 2) Указ Президента України «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», Указ Президента України «Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості діяльності органів державної влади» від 1 липня; 2002 р., Указ Президента України «Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 31 липня 2004 р.; 3) Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Концепції сприяння органам виконавчої влади розвитку громадянського суспільства» від 21 листопада 2007 р. Ця Концепція визначає принципи та механізми розвитку громадянського суспільства, а також форми взаємодії органів виконавчої влади та інститутів громадянського суспільства.

Взаємодія інститутів влади та громадянського суспільства є запорукою розвитку нашої держави, зміцнення її економічного потенціалу та обороноздатності, у зв'язку з чим важливо виявити фактори, що перешкоджають цій взаємодії, та визначити шляхи їх усунення.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є аналіз взаємодії органів виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення таких дослідницьких завдань:

- узагальнити стан взаємодії Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації з громадськістю;
- проаналізувати технології соціальних мереж у діяльності органів публічної влади;

- розглянути ефективні механізми взаємодії органів виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства.

Об'єктом дослідження є процес взаємодії виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні та прикладні засади механізму реалізації взаємодії органів виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства.

Методи дослідження. Для досягнення цієї мети в процесі дослідження використовуються як загальнонаукові, так і спеціально-наукові методи. Таким чином, структурно-функціональний та системний аналіз дав змогу всебічно дослідити ключові форми та механізми взаємодії органів влади та інститутів громадянського суспільства на сучасному етапі становлення української державності. Методом порівняльного аналізу було порівняно характеристики організації взаємодії між державними органами та інститутами громадянського суспільства. Методи порівняння та аналогії, аналізу та синтезу використовуються окремо або в поєднанні при визначенні предмета дослідження, узагальненні досягнень та невирішених питань у сфері взаємодії органів влади та інститутів громадянського суспільства в Україні. Для аналізу законодавчих актів та нормативних документів використано системно-аналітичний метод.

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, додатків, списку використаних джерел. Повний обсяг роботи становить 45 сторінки, з них 32 сторінки основного тексту. Список використаних джерел налічує 34 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ОЦІНКА СТАНУ ВЗАЄМОДІЇ ДЕСНЯНСЬКОЇ РАЙОННОЇ В МІСТІ КИЄВІ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ З ІНСТИТУТАМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

1.1. Стан взаємодії Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації з громадськістю

Деснянська районна в місті Києві державна адміністрація здійснює повноваження органу виконавчої влади на території Деснянського району міста Києва та забезпечує виконання наданих їй повноважень, у відповідності до законів України «Про столицю України – місто-герой Київ», «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні», рішення Київської міської ради від 09 лютого 2017 року №832/1836 «Про громадський звіт щодо роботи районних державних адміністрацій» розпоряджень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 30.09.2010 № 787 «Про організаційно-правові заходи, пов'язані з виконанням рішення Київської міської ради від 09.09.2010 № 7/4819 «Про питання організації управління районами в місті Києві», від 10 грудня 2010 року № 1112 «Про питання організації управління районами в місті Києві», від 27.01.2011 № 95 «Про повноваження районних в місті Києві державних адміністрацій» та від 31.01.2011 № 121 «Про реалізацію районними в місті Києві державними адміністраціями окремих повноважень», від 20.09.2017 року №1169 «Про затвердження Порядку проведення громадського звіту про роботу районних в місті Києві державних адміністрацій». Чітко закріплені на законодавчому рівні форми взаємодії органів державної влади та інститутів громадянського суспільства є необхідною умовою їх прозорості та ефективної діяльності. Досвід провідних демократій свідчить, що рівень взаємодії органів державної влади з державним сектором безпосередньо впливає на якість та своєчасність виконання функцій органів державної влади [12].

Ми згодні з думкою О. Мороза, що роль громадських об'єднань в Україні за останнє десятиліття поступово зростає. Громадські об'єднання беруть активну участь у виробленні, моніторингу та формуванні громадської думки щодо механізмів і напрямів реалізації державної політики в різних сферах: економічній,

соціальній, духовній, культурній, молодіжній, екологічній, освітній, охороні здоров'я, організації дозвілля тощо. Таким чином, ці соціальні інститути на основі практичного досвіду стають ефективним джерелом консолідації зусиль членів суспільства (людини і громадянина) та державних інститутів (державного управління) [15].

Громадські організації у своїй взаємодії з державними органами та органами самоврядування впливають на їх легітимність. Громадські організації здійснюють безпосередній контроль за проведенням загальнодержавних та місцевих виборів. Дослідник І. Попов зазначав, що причини активності громадських організацій у виборчому процесі зумовлені насамперед більшою спроможністю недержавних організацій впливати на соціальні процеси [16].

Громадське безпартійне спостереження під час виборчого процесу сприяє мобілізації громадян на інформування про виборчий процес. Проте в останні виборчі кампанії політичні партії чи кандидати дедалі частіше використовували НУО для політично мотивованого втручання. Ця тенденція використання громадських організацій у політичних цілях на виборах дискредитує не лише інструмент громадського безпартійного спостереження за виборами, а й увесь виборчий процес. Закон встановлює лише дві вимоги до НУО, які бажають спостерігати за виборами. Так, згідно із законом, у виборчому процесі можуть брати участь спостерігачі від громадських організацій, зареєстрованих відповідно до закону та статутною діяльністю яких є питання виборчого процесу та спостереження. З 31 грудня 2018 року по 29 січня 2019 року ЦВК подала заявку на дозвіл мати офіційних спостерігачів на наступних виборах Президента України.

Центральна виборча комісія в межах своїх повноважень надала спостереження 138 громадським організаціям. 14 НУО не отримали офіційних спостерігачів через відсутність законодавчих питань щодо виборів та спостереження. Одна з них, Всеукраїнський рух вільного селянства, оскаржила ухвалу суду, згідно з якою ЦВК зобов'язала надати їй офіційних спостерігачів. Для порівняння: на позачергових президентських виборах 2014 року спостерігали 10 громадських організацій, на виборах до Верховної Ради України 2014 року їх було 37. Аналіз назв громадських

організацій та часу їх створення свідчить про їх причетність і зв'язок більшість із них мають політичні партії чи кандидати в Президенти України.

Зазначимо, що за час здобуття Україною незалежності було зроблено переконливі кроки щодо формування державної політики розвитку громадянського суспільства, забезпечення відкритості та прозорості діяльності органів і посадових осіб держави і самоврядування, порушення питання взаємовідносин держави та громадських об'єднань. . Забезпечення відкритості, гласності та прозорості діяльності держави вважається одним із пріоритетних завдань державної влади та забезпечується проведенням консультацій з громадськістю, взаємодії з дорадчими органами.

Розвиток механізмів взаємодії Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації та громадянського суспільства зумовлений тим, що насамперед необхідно покращити існуючі відносини між владою та громадянським сектором. Для цього необхідно визначити нові форми такої співпраці, створити умови, які сприятимуть подальшому розвитку інститутів громадянського суспільства, посилити гарантії забезпечення громадянами конституційних прав на участь у процесах державного управління. Протягом тривалого часу Міністерство юстиції України розробляло документ, що визначає взаємодію держави та громадянського суспільства в Україні, на зразок подібних європейських угод, у якому визначено принципи, форми та принципи співпраці з громадськими організаціями. Проте така версія концепції так і не була винесена на обговорення у Верховну Раду України. Натомість сьогодні прийнято ряд інших важливих документів для налагодження партнерських відносин між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та організаціями громадянського суспільства [18].

Якщо говорити про Деснянську районну в м. Києві адміністрацію та її взаємозв'язки з громадськістю, можемо констатувати, що в адміністрації є Відділ з питань внутрішньої політики, зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації. До основних функцій якого входить:

- 1) проводить аналіз суспільно-політичних процесів, що відбуваються у Деснянському районі міста Києва, розглядає питання, пов'язані з реалізацією внутрішньої політики, готує інформаційно-аналітичні матеріали;
- 2) забезпечує взаємодію Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації з інституціями громадянського суспільства з питань, що належать до його компетенції;
- 3) здійснює співпрацю і взаємодію Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації з органами самоорганізації населення, зареєстрованими у Деснянському районі міста Києва; аналізує їх діяльність, визначає напрями співпраці, надає методичну та організаційну допомогу;
- 4) сприяє активізації участі громадськості у розв'язанні життєво-важливих проблем Деснянського району міста Києва;
- 5) забезпечує підготовку і проведення разом з іншими структурними підрозділами Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації консультацій з громадськістю Деснянського району міста Києва з актуальних питань суспільного життя, зокрема, щодо визначення шляхів розв'язання проблем та перспектив розвитку району;
- 6) здійснює організаційно-технічне забезпечення діяльності Громадської ради при Деснянській районній в місті Києві державній адміністрації;
- 7) бере участь у підготовці та проведенні заходів щодо відзначення загальнодержавних, міських та районних свят;
- 8) забезпечує висвітлення діяльності Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації у засобах масової інформації в порядку, визначеному законодавством;
- 9) забезпечує інформаційне наповнення офіційного веб-сайту Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації;
- 10) аналізує стан та тенденції соціально-економічного і культурного розвитку у сфері внутрішньої політики у межах Деснянського району міста Києва та вживає заходів до усунення недоліків [30].

Структуру самого відділу невелика, 5 штатних одиниць, разом із керівником відділу. Далі можемо зобразити схематично процес звернення громадян до відділу (Рис.1.1).

Рис. 1.1. Процес налагодження комунікації з громадськістю Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації

Джерело: розроблено автором [29, 30].

Особлива увага при обговоренні та прийнятті рішень щодо актуальних питань розвитку району спрямовується на взаємодію з Громадською радою при Деснянській райдержадміністрації, з представниками органів самоорганізації населення, громадськими організаціями, ініціативними групами району. Близько 100 громадських організації тісно співпрацюють зі структурними підрозділами

Деснянської райдержадміністрації та активно беруть участь у життєдіяльності району [29; 30].

З метою налагодження ефективного діалогу між владою та громадою для вирішення актуальних питань життєдіяльності району та інших питань Деснянська районна в місті Києві державна адміністрація постійно співпрацює з Громадською радою при Деснянській районній в місті Києві державній адміністрації (далі – Громадська рада).

За перше півріччя 2021 року відділом з питань звернень громадян Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації було зареєстровано 2033 звернення від 2097 громадян, з них письмових – 1430 звернень, усних – 603 звернення, надійшло 134 електронних звернень. В своїх скаргах громадяни порушують різні питання життєдіяльності, законності та правопорядку, питання благоустрою, нарахування плати за комунальні послуги [30].

За перше півріччя особисті та виїзні прийоми громадян не проводились, відповідно до п. 19 протоколу № 2 позачергового засідання Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій від 10.03.2020 у зв'язку із встановленням на території України карантину. За звітний період, керівництвом Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації було проведено 26 телефонних «гарячих» ліній [30].

В Деснянській райдержадміністрації дотримуються встановлених законодавством термінів розгляду звернень громадян. Постійно проводяться консультації щодо підвищення якості роботи із зверненнями громадян, наголошується на посиленні вимогливості за належний розгляд звернень громадян.

1.2. Технології соціальних мереж у діяльності органів публічної влади

Загальний огляд тенденції використання соціальних мереж у житті громадян ставить питання про те, яку інформацію вони шукають у соціальних мережах та яку комунікацію вони встановлюють. Крім особистих контактів, підписок і спілкування з публічними діячами з шоу-бізнесу, громадськості, політики та державного управління дуже поширені в усіх соціальних мережах. У зв'язку з відносно недавнім і не дуже поширеним використанням соціальних мереж в українському публічно-політичному просторі для вітчизняної влади, гостро стоїть питання максимально ефективного доступу до медіа-простору соціальних мереж, побудови ефективної комунікації з громадянами, підвищення відкритості та прозорість у роботі органів державної влади, завоювання довіри громадян та залучення їх до спільної роботи задля розвитку України.

Найбільш популярною за відвідуваністю є сторінка Деснянської райдержадміністрації у соціальній мережі Facebook [29]. Наразі, дана сторінка <https://www.facebook.com/desn.rda> є своєрідним засобом цілодобового спілкування між Деснянською райдержадміністрацією та громадою, що дає можливість мешканцям району оперативно передавати свої звернення, побажання і зауваження, та розглядати сторінку, як ще один спосіб проведення консультацій з громадськістю. З метою оперативного реагування на критичні публікації, виступи, повідомлення тощо, здійснювався моніторинг матеріалів у засобах масової інформації [49] щодо діяльності Деснянської райдержадміністрації.

На сайті Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації є вкладка «Е-місто». Через дану вкладку можна отримати доступ до таких послуг як «Мій будинок», «Адмінпослуги», «Ордери та розкриття», «Картка киянина», «Електронна система запису до дошкільного навчального закладу» [30].

Також сайт містить посилання на контактний центр м. Києва, де можна в електронному форматі створити звернення.

На сайті міститься інформація про план проведення консультацій з громадськістю на 2021 рік. До переліку основних питань віднесено:

актуальні питання життєдіяльності Деснянського району м. Києва;

питання взаємодії та державних та недержавних органів з питань надання допомоги наркозалежним та профілактики наркоманії;

питання розвитку спорту для всіх мешканців Деснянського району м. Києва;

питання взаємодії та налагодження співпраці з правоохоронними органами та громадою Деснянського району;

питання про створення ініціативної групи щодо формування нового складу Громадської ради при Деснянській районній в м. Києві державній адміністрації.

обговорення екологічних проблем Деснянського району;

та інші [30].

З метою забезпечення оперативного та всебічного висвітлення інформації щодо діяльності Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації (далі – Деснянська райдержадміністрація), її структурних підрозділів, територіальних органів, міністерств, відомств Деснянського району міста Києва та налагодження ефективної взаємодії влади з інститутами громадянського суспільства здійснюється щоденне наповнення інтернет-порталу Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації у складі офіційного порталу міста Києва - <https://desn.kyivcity.gov.ua/> (за звітний період більше 2 тис. інформаційних повідомлень) [30].

Особлива увага у звітному періоді приділялася інформуванню мешканців району щодо ситуації з розповсюдження коронавірусу 2019-nCoV та водночас, постійно повідомлялося про профілактику, вакцинацію та як себе вберегти від хвороби, розповсюджувалися інформаційні матеріали та інфографіка для обізнаності громади району.

Постійно публікується та оновлюється інформація: нормативно-правові акти, роз'яснення до них, впровадження реформ, соціологічна, правова, довідкова, статистична та інша актуальна інформація, що цікавить широку громадськість, анонсуються події та заходи, публікується звітність щодо виконання програм і планів, спрямованих на виконання завдань у визначеній сфері діяльності, статистична інформація.

РОЗДІЛ 2. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

2.1. Реалізація прав і свобод громадян, розвиток інститутів громадянського суспільства

Сучасні конституційні процеси в Україні характеризуються не лише неоднозначністю, а й динамізмом. Йдеться не лише про їх політико-правовий вимір, а передусім про розширення кола суб'єктів конституційно-правових відносин та оптимізацію їх правового статусу, удосконалення існуючих та створення нових державних інститутів та інститутів громадянського суспільства, які трансформуються з політичних у конституційні та юридичний рівень. , таким чином, збагачують систему конституційного права та знаходять своє логічне продовження в системі чинного законодавства України.

Розвиваючи ідею розширення кола учасників конституційних відносин, не можна обійти увагою таку визначальну тенденцію сучасної вітчизняної правотворчості, як нормалізація конституційної правосуб'єктності інститутів громадянського суспільства. Тобто теоретичний дискурс попередніх років про необхідність взаємодії держави та громадянського суспільства був продовжений у законодавчому закріпленні принципів та форм такої співпраці, а самі інститути громадянського суспільства подолали стереотип своєї аморфності та перетворилися на повноцінними суб'єктами конституційного права.

Ця тенденція знайшла своє відображення в теоретичній роботі українських правознавців. Зокрема, до суб'єктів конституційно-правових відносин тепер належать: 1) громади (народ, нація, національні меншини, корінні народи, територіальні громади тощо); 2) держава, органи державної влади та місцевого самоврядування, депутати, посадові та службові особи; 3) політичні партії, громадські організації та блоки (об'єднання); 4) громадяни України, іноземці, особи без громадянства, біженці; 5) підприємства, установи, організації; 6) міжнародні органи та організації; 7) органи самоорганізації населення; 8) ЗМІ.

Враховуючи останні нововведення в чинному законодавстві, особливої уваги заслуговують ті суб'єкти конституційно-правових відносин, які належать до інститутів громадянського суспільства.

У Конституції України закріплено основний принцип громадянського суспільства, згідно з яким суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної різноманітності (частина перша статті 15). У Деснянському районі постійно спрямована робота на інформаційне забезпечення здійснення внутрішньої політики держави в районі, відкритості у діяльності органів влади, реалізації конституційних прав громадян на інформацію, сприяння розвитку взаємодії органів місцевого самоврядування з громадськими організаціями, політичними партіями, об'єднаннями громадян.

З метою забезпечення оперативного та всебічного висвітлення інформації щодо діяльності Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації (далі – Деснянська райдержадміністрація), її структурних підрозділів, територіальних органів, міністерств, відомств Деснянського району міста Києва та налагодження ефективної взаємодії влади з інститутами громадянського суспільства здійснюється щоденне наповнення інтернет-порталу Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації у складі офіційного порталу міста Києва - <https://desn.kyivcity.gov.ua/> (за звітний період більше 2 тис. інформаційних повідомлень). Особлива увага у звітному періоді приділялася інформуванню мешканців району щодо ситуації з розповсюдження коронавірусу 2019-nCoV та водночас, постійно повідомлялося про профілактику, вакцинацію та як себе вберегти від хвороби, розповсюджувалися інформаційні матеріали та інфографіка для обізнаності громади району.

Постійно публікується та оновлюється інформація: нормативно- правові акти, роз'яснення до них, впровадження реформ, соціологічна, правова, довідкова, статистична та інша актуальна інформація, що цікавить широку громадськість, анонсуються події та заходи, публікується звітність щодо виконання програм і планів, спрямованих на виконання завдань у визначеній сфері діяльності, статистична інформація.

Найбільш популярною за відвідуваністю є сторінка Деснянської райдержадміністрації у соціальній мережі Facebook. Наразі, дана сторінка <https://www.facebook.com/desn.rda> є своєрідним засобом цілодобового спілкування між Деснянською райдержадміністрацією та громадою, що дає можливість мешканцям району оперативно передавати свої звернення, побажання і зауваження, та розглядати сторінку, як ще один спосіб проведення консультацій з громадськістю.

З метою оперативного реагування на критичні публікації, виступи, повідомлення тощо, здійснювався моніторинг матеріалів у засобах масової інформації щодо діяльності Деснянської райдержадміністрації.

Варто зазначити, що висловлення конструктивних пропозицій з боку громадськості району, яка завжди була однією з найбільш активних у столиці, щодо поліпшення роботи у задоволенні потреб жителів є важливою складовою підвищення ефективності роботи районної влади. Адже правильне визначення пріоритетів забезпечує проведення робіт та розподіл бюджетних асигнувань саме на вирішення найбільш нагальних проблем.

Особлива увага при обговоренні та прийнятті рішень щодо актуальних питань розвитку району спрямовується на взаємодію з Громадською радою при Деснянській райдержадміністрації, з представниками органів самоорганізації населення, громадськими організаціями, ініціативними групами району.

Близько 100 громадських організації тісно співпрацюють зі структурними підрозділами Деснянської райдержадміністрації та активно беруть участь у життєдіяльності району.

З метою налагодження ефективного діалогу між владою та громадою для вирішення актуальних питань життєдіяльності району та інших питань Деснянська районна в місті Києві державна адміністрація постійно співпрацює з Громадською радою при Деснянській районній в місті Києві державній адміністрації (далі – Громадська рада Керуючись постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» з метою забезпечення участі громадян в управлінні

державними справами, налагодження ефективної взаємодії з представниками інститутів громадянського суспільства, 01 липня 2021 року було проведено установчі збори з формування складу Громадської ради при Деснянській районній в місті Києві державній адміністрації. Цьому передувало три місяці кропіткої роботи Ініціативної групи з підготовки установчих зборів для формування складу Громадської ради при Деснянській районній в місті Києві державній адміністрації (розпорядження Деснянської райдержадміністрації від 30.04.2021 № 230).

До участі у формуванні нової каденції Громадської ради при Деснянській в місті Києві державній адміністрації було подано 272 заяви від представників інститутів громадянського суспільства, після перевірки на відповідність документів, 247 допущено до участі в установчих зборах. 229 делегатів взяли участь в установчих зборах з формування Громадської ради.

Згідно рейтингового голосування, до складу Громадської ради при Деснянській райдержадміністрації увійшло 35 осіб – представників інститутів громадянського суспільства.

Новообраний склад затверджено розпорядженням Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації від 27 липня 2021 року № 462 «Про затвердження складу Громадської ради при Деснянській районній в місті Києві державній адміністрації».

На першому засідання Громадської ради при ДРДА було обрано головою Аракеляна Артура Олександровича.

Деснянською райдержадміністрацією постійно здійснюється координаційна робота з Громадською радою, надається консультативна та організаційно-методична допомога.

Таким чином, громадянське суспільство можна розглядати як самоорганізовану та саморегульовану сферу публічно-правових відносин у державі, утворену вільними та рівноправними особами та створеними ними об'єднаннями громадян, які функціонують шляхом формування соціального капіталу та здійснення контролю за влади. фактор побудови верховенства права. Тобто громадянське суспільство не можна ототожнювати з якимось одним

суб'єктом публічно-правових відносин, оскільки ця категорія відноситься насамперед до системи суспільних відносин, що виникають, змінюються і закінчуються між багатьма їх різними учасниками.

Як відомо, розвинене громадянське суспільство є невід'ємною частиною всіх демократичних правових держав. Очевидно, і навіть аксіоматично, сильна держава неможлива без розвиненого громадянського суспільства, але громадянське суспільство та його інститути стають дієвим чинником державотворення лише за умови конструктивного та соціально відповідального діалогу з державою в правовому полі. Таким чином, закономірним є висновок, що в правовій державі суспільні відносини, які охоплюються категорією «громадянське суспільство», мають базуватися на праві і, відповідно, являти собою правовідносини, спрямовані на забезпечення законних прав та інтересів усіх суб'єктів та інститутів цього громадянського суспільства.

Вважається, що основою розвиненого громадянського суспільства є активна діяльність інститутів громадянського суспільства. Однак термін «інститути громадянського суспільства» настільки поширений, що має кілька значень. Мається на увазі: суб'єкти, які в процесі своєї діяльності формують суспільні відносини, спрямовані на становлення громадянського суспільства; інститути, що поєднують норми конституційного та інших галузей права, що регулюють суспільні відносини у відповідній сфері та є складовими багатовимірної системи конституційного права України; загальна назва всіх упорядкованих і структурованих проявів громадянського суспільства тощо. Усі ці підходи заслуговують на увагу і, водночас, жоден з них не має монополії на істину.

Водночас логічно, хоча й не остаточне завершення будь-якої правової дискусії, врегулювати її предмет у чинному законодавстві. Донедавна визначення поняття «інститут громадянського суспільства» не було унормовано в законах та нормативно-правових актах України, що створювало певні проблеми у конституційній правотворчості та правозастосовчій діяльності.

Протягом 2008 року Департаменту конституційного та адміністративного права, інших управлінь Міністерства юстиції України, представників центральних

органів виконавчої влади, науковців, представників громадських організацій та інших інститутів громадянського суспільства розробити належні умови для участі громадськості у формуванні та реалізації державної правової політики «Порядок сприяння громадській експертизі органів виконавчої влади», затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 р. № 976. 2 Важливим досягненням цього нормативно-правового акту, крім зазначеної мети, є було регулювання інститутів громадянського суспільства.

Відповідно до абзацу другого пункту 2 Порядку сприяння громадській експертизі органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 р. № 976, до інститутів громадянського суспільства належать: громадські організації, профспілки, організації роботодавців, благодійні та релігійні організації, органи самоорганізації населення, недержавні засоби масової інформації та інші легалізовані відповідно до законодавства підприємницькі товариства та установи.

Таким чином, вперше в історії державотворення та правотворчості незалежної України інститути громадянського суспільства перестали бути виключно філософською чи політологічною категорією, а регулювалися як систему суб'єктів, наділених правами та обов'язками захисту. їхні законні інтереси. та участь в управлінні державними справами, зокрема, у формуванні та реалізації правової політики держави.

Правові форми їх діяльності мають вирішальне значення для виявлення правосуб'єктності інститутів громадянського суспільства. Таким чином, особливого значення набуває проблема взаємодії інститутів громадянського суспільства з органами державної влади України. Нині ця взаємодія відбувається у таких правових формах, як: участь у розробленні та обговоренні проектів нормативно-правових актів; залучення інститутів громадянського суспільства до надання соціальних послуг; інститути громадянського суспільства здійснюють громадський контроль за діяльністю органів державної влади у формі громадського моніторингу підготовки та виконання рішень, перевірки їх ефективності, внесення експертних пропозицій до органів державної влади, створення спільних

консультативно-експертних органів, рад, комісій, групи для забезпечення громадської думки при формуванні та реалізації державної політики; органам державної влади здійснювати моніторинг та аналіз громадської думки, своєчасне реагування громадськості на пропозиції та зауваження громадськості; ознайомлення широких верств населення з формами його участі у формуванні та реалізації державної політики, реалізації спільних проектів інформаційної, аналітичної, дослідницької, благодійної та соціальної спрямованості тощо.

Суть і зміст нормативно-правових актів дозволяють зробити висновок про те, що сучасна українська законотворчість і правозастосовна практика відповідає вимогам сучасних демократій, створюючи всі необхідні передумови для прийняття державних рішень щодо участі у прийнятті рішень та реалізації органів державної влади та органи місцевого самоврядування.

Проте стверджувати, що потенціал інститутів громадянського суспільства в державотворчій та правотворчій практиці України вичерпано, було б передчасно. На нашу думку, нормативне визначення інститутів громадянського суспільства та встановлення форм їх взаємодії з органами виконавчої влади не може замінити надзвичайно актуального завдання – підвищення правового статусу традиційних інститутів громадянського суспільства та законодавче забезпечення конституційної правосуб'єктності нових.

У цьому сенсі, на нашу думку, одним із важливих кроків до налагодження ефективного діалогу між інститутами громадянського суспільства та державою через легітимні шляхи та механізми взаємодії є вдосконалення статусного законодавства для НУО. Їхнє призначення в системі інститутів громадянського суспільства та системі суб'єктів конституційного права України вважається визначальним, насамперед через їх різноманітність та багатофункціональність.

Кожна з громадських організацій охоплює певні сфери суспільного життя, які, на відміну від політичних партій чи спілок не обмежуються політичною діяльністю чи захистом соціально-економічних прав працівників. Їхня діяльність також поширюється на гуманітарну, інформаційну, екологічну, безпекову та інші сфери суспільного та державного життя України. Таким чином, розглядаючи

громадянське суспільство як органічну систему, громадські організації можна визначити як первинні й універсальні елементи, своєрідні «комірки» цієї системи.

У свою чергу, громадські організації, набуваючи правосуб'єктності, інституціонізуються в правовому вимірі, тобто трансформуються в інститут конституційного права. Останнє, у свою чергу, є невід'ємною частиною багатовимірної системи сучасного конституційного права України, під якою слід розуміти історично сформовану та зумовлену об'єктивними факторами суспільного розвитку систему природної та позитивної, загальної та особливої частини, матеріально-процесуальної, типової та колізійної, національної та міжнародної (європейської) конституційної права, яке, у свою чергу, складається з інститутів та норм конституційного права та регулює політичні, економічні, соціальні, культурні (духовні), екологічні та інші важливі суспільні відносини, що є предметом конституційного права України. Водночас особливістю інституту громадських організацій є його комплексний характер – він поєднує норми та субінститути конституційного, адміністративного та інших галузей права, матеріального та процесуального, стандартного та колізійного, національного та міжнародного права.

Таким чином, інститут громадських організацій є важливою складовою системи конституційного права України. Він складається із системи взаємозалежних і узгоджених матеріально-процесуальних, стандартних і колізійних, національних і міжнародних норм та підінститутів конституційного та інших галузей права, що регулюють суспільні відносини, пов'язані з організацією та діяльністю громадських організацій. Цей інститут знаходить своє логічне вираження в положеннях Конституції та законів України.

Так, частина перша статті 36 Конституції України гарантує громадянам право на свободу об'єднання, у тому числі в громадські організації, на здійснення і захист своїх прав і свобод, на задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів. Свобода об'єднання означає, зокрема, юридичну (де-юре) і фактичну (де-факто) можливість добровільно, без примусу чи попереднього дозволу, утворити об'єднання громадян або вступити в нього.

Відповідно до частини четвертої статті 36 Конституції України ніхто не може бути примушений до вступу в будь-яке об'єднання громадян.

Визначальним обов'язком верховенства права є невтручання у реалізацію права громадян на свободу об'єднання та в діяльність самого об'єднання, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, здоров'я населення, або захист прав і свобод інших людей (частина перша статті 36 Конституції України). Таким чином, Конституція України врегулювала межі державного втручання у реалізацію права громадян на свободу об'єднань. Конституція України (пункт 11 частини першої статті 92) передбачає, що лише закони визначають засади утворення та діяльності об'єднань громадян.

При цьому інші (не найбільш загальні) питання реалізації права на свободу об'єднання в громадянському суспільстві не підлягають державному регулюванню і мають вирішуватися на розсуд його учасників. Тобто прагнення держави утриматися від спроб «адміністрування» внутрішньокорпоративних відносин в інститутах громадянського суспільства є очевидним.

На сьогодні правові та організаційні основи реалізації права на свободу об'єднань регулюються Законом України «Про об'єднання громадян», який є застарілим і не гарантує дотримання європейських стандартів у сфері громадських організацій. Чинне законодавство про громадські організації зберігає низку серйозних проблем, а саме: складність процедури державної реєстрації громадських організацій, обмежує діяльність громадських організацій за територіальним принципом (чим більша статутна діяльність – тим складніша процедура його реєстрація), обмеження захисту прав інших осіб тощо), встановлює державний контроль за статутною діяльністю громадських організацій, а також обмеження їх безпосередньої господарської діяльності тощо. Ці та інші архаїзми українського законодавства про громадські організації, як а також її невідповідність міжнародним зобов'язанням нашої країни, загалом негативно впливають на міжнародний імідж України як демократичної, соціальної та правової держави.

Європейський суд визнав, що Закон України «Про об'єднання громадян» є досить нечітким і непередбачуваним для його виконання та залишає достатньо місця для прийняття урядом рішення щодо реєстрації громадської організації.

Разом з тим, Законом України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» (частина перша, пункт 1 частини другої статті 13) передбачено, що з метою забезпечення дотримання державою вимог Конвенції, які є підставою порушення, виявленого Судом, а також усуваючи підстави для отримання Судом заяв проти України, викликаних проблемою, яка вже була розглянута Судом, держава вживає загальних заходів для вирішення проблеми системної проблеми та її першопричини, зокрема, шляхом внесення змін до чинного законодавства та практики його застосування.

Таким чином, системне вдосконалення інституту громадських організацій в Україні та, відповідно, оновлення статусного законодавства громадських організацій також зумовлено об'єктивною потребою належного виконання рішень Європейського суду з прав людини.

Законопроект «Про громадські організації» також став логічним продовженням статті 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р., згідно з якою кожен має право на свободу об'єднань і, відповідно, ст. 36 Конституції.

Удосконалення правового регулювання інституту громадських організацій зумовлене не лише гострою потребою дотримання міжнародних стандартів прав людини, незважаючи на пріоритетність цієї амбітної мети, а й необхідністю системного правового регулювання відповідних правовідносин. Очевидно, що лише комплексна стандартизація основних компонентів інституту громадських організацій забезпечить його ефективне функціонування та зміцнить систему інститутів громадянського суспільства в Україні.

Інститут громадських організацій, будучи невід'ємною частиною структури конституційного права України, має свою внутрішню структуру, тобто структуру. Під ним слід розуміти внутрішню структуру цього інституту, зміст якого визначається генетично-онтологічними, предметно-функціональними та

структурними правовідносинами між нормами та підінститутами конституційного та інших галузей права, об'єднаними в межах зазначеного інституту права. конституційне право України. Тобто структура інституту конституційного права України – це взаємозв'язок функціонально зумовлених і структурно впорядкованих складових елементів цього інституту.

Як відомо, основними елементами структури інститутів конституційного права України є: нормативний зміст конкретного інституту конституційного права України, як цілісної правової категорії; засад інституту конституційного права України; функції інституту конституційного права України; конституційно-правовий статус учасників правовідносин, що регулюються нормами Інституту конституційного права України (права та обов'язки основних інституціоналізованих суб'єктів та організаційно-правові форми їх діяльності); конституційно-правові режими інститутів конституційного права України; гарантії інституту конституційного права України. Відповідно, сутність структури інститутів конституційного права України визначається змістом запропонованих складових елементів (компонентів) цієї структури. Це положення загалом узгоджується з особливостями структури інституту громадських організацій.

Фактично всі ці універсальні складові інституту громадських організацій отримали свою послідовну стандартизацію у законопроекті «Про громадські організації», розробленому Міністерством юстиції України (далі – Законопроект). Зупинимося на деяких із анонсованих законодавчих нововведень.

Основним елементом інституту громадянського суспільства є нормативне визначення однойменної категорії. Законопроектом пропонується визначити громадську організацію як добровільне об'єднання осіб для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших суспільних інтересів. Тобто, наголошуємо, що законопроект не обмежує право громадських організацій захищати лише інтереси своїх членів, а також дає можливість діяти в інтересах інших соціальних груп.

Заслуговують на увагу й принципи організації та діяльності громадських організацій в Україні. Законопроектом визначено такі принципи утворення та

діяльності громадських організацій, як: добровільність участі в громадській організації; рівноправність членів громадської організації у вирішенні питань її діяльності; демократичність внутрішніх процедур; рівність громадських організацій перед законом; самоврядування; законність; відкритий характер діяльності тощо. Крім того, громадські організації вільні у виборі напрямів та видів своєї діяльності.

Значна увага приділяється порядку утворення громадських організацій в Україні. З цією метою впроваджуються принципово нові підходи до відповідної процедури. Таким чином, законопроект розширює коло засновників громадських організацій, якими можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства, у тому числі, у випадках, встановлених законом, - неповнолітні, юридичні особи приватного права. Законопроектом також передбачено, що кількість засновників громадської організації не може бути менше трьох.

Таким чином, тривалі дебати щодо права юридичних осіб бути засновниками та учасниками громадських організацій завершилися визнанням цих прав у законопроекті. Так, статтею 36 Конституції України визначено право громадян України на свободу об'єднання, зокрема, в громадські організації для реалізації та захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, крім за встановлені законом обмеження національної безпеки та громадського порядку, здоров'я населення чи захисту прав і свобод інших осіб. Однак цю статтю Конституції України не можна тлумачити вузько, у тому сенсі, що громадяни можуть реалізувати право на об'єднання лише в один спосіб, а саме безпосередньо як особи, які об'єднуються в ту чи іншу громадську організацію.

Громадяни повинні мати можливість реалізувати своє конституційне право на об'єднання опосередковано. Зокрема, ідею про те, що права людей, конкретних громадян, реалізуються через діяльність юридичних осіб, затвердив Європейський суд з прав людини.

Ще одним аргументом на користь перегляду положень чинного законодавства та надання юридичним особам права створювати та брати участь у громадських

організаціях є положення Основних принципів статусу неурядових організацій у Європі. У параграфі 15 цих принципів зазначено, що «будь-яка особа, юридична чи фізична, національна чи іноземна, або група таких осіб не має обмежень у створенні неурядових організацій». У параграфі 21 цього документа зазначено, що національне законодавство не повинно необґрунтовано обмежувати можливість будь-якої фізичної чи юридичної особи вступати в неурядові організації на основі членства. Можливість приєднатися до неурядової організації має визначатися насамперед відповідно до її статуту, але не може бути предметом невинуватеної дискримінації.

Подібні до вищезазначених принципів містяться в Рекомендаціях Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо правового статусу неурядових організацій у Європі.

Однією з новел законопроекту є підхід до діяльності громадських організацій без територіальних обмежень (тобто без поділу громадських організацій на місцеві, загальнодержавні та міжнародні в розумінні чинного Закону України), що дозволить громадським організаціям вільно здійснюють свою статутну діяльність на всій території України без перереєстрації. Таким чином, законопроект покращує правовий режим існування та дієвості інституту громадських організацій в Україні, усуває корупційні ризики зловживань, пов'язаних із легалізацією відповідних суб'єктів правовідносин.

У зв'язку з цим законопроект передбачає нову концепцію легалізації громадських організацій Міністерством юстиції України та його територіальними органами. Це буде здійснено шляхом письмового повідомлення про створення; реєстрація як юридична особа; акредитація філії чи представництва іноземної неурядової організації.

Державна реєстрація громадських організацій здійснюватиметься органом легалізації відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» з урахуванням особливостей, передбачених законопроектом. При цьому одним із основних завдань законопроекту є

узгодження процедур державної реєстрації громадських організацій як юридичних осіб із положеннями цього Закону.

Так, законопроектом пропонується Міністерству юстиції України здійснювати: 1) акредитацію філій та представництв іноземних громадських (неурядових) організацій; 2) реєстрація символіки громадських організацій; 3) надання громадським організаціям статусу «всеукраїнських». Територіальні органи Міністерства юстиції України здійснюватимуть легалізацію громадських організацій шляхом їх державної реєстрації або повідомлення про створення за місцезнаходженням органу управління чи місцем проживання одного із засновників.

Важливою складовою інституту громадських організацій в Україні є порядок їх легалізації. Законопроект деталізує всі етапи процедури легалізації, передбачає чітку, недискримінаційну процедуру державної реєстрації порівняно з господарськими товариствами, вичерпно визначає документи, необхідні для легалізації громадської організації, а також підстави для відмови у її проведенні, відповідає сумі, визначеній Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців», платіжний документ подається після прийняття рішення про державну реєстрацію (на даний момент – 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, тобто 170 грн.), встановленого термін реєстрації громадської організації протягом 10 робочих днів, легалізація громадської організації шляхом повідомлення протягом 5 робочих днів легалізація філії чи представництва іноземної громадської (недержавної) організації протягом 30 календарних днів розглядається протягом 3 днів, заява про реєстрацію всеукраїнської та міжнародної громадської організації розглядається протягом місяця з дня надходження документів).

Крім того, згідно із законопроектом, громадська організація, зареєстрована в порядку, встановленому цим законопроектом, може отримати статус «всеукраїнська» або відмовитися від нього за спрощеною процедурою (статус набувається після державної реєстрації). Таким чином, у законопроекті враховано компромісну пропозицію: всі громадські організації мають право діяти в Україні, а

вже зареєстрованій громадській організації «всеукраїнський статус» підтверджується окремо та записується в Реєстр бухгалтерського обліку. Це звільняє зареєстровані організації від обов'язку надавати інформацію про наявність територіальних підрозділів громадської організації, спілки громадських організацій у більшості територіальних одиниць, зазначених у частині другій статті 133 Конституції України. З іншого боку, визнання статусу дозволяє уникнути конфліктів у діяльності багатьох громадських організацій: зокрема, спортивних федерацій, творчих спілок, громадських організацій інвалідів та деяких інших громадських організацій, які мають підтвердити свій національний статус для участі в деяких конкурсах чи державні програми.

Новостворені організації повинні мати можливість підтвердити свій національний статус у будь-який час після державної реєстрації без додаткових вимог до установчих документів та реєстрації.

З метою забезпечення державними органами, громадянами та юридичними особами достовірної інформації про легалізовані в Україні громадські організації, спілки громадських організацій, філії та представництва іноземних громадських (недержавних) організацій Міністерство юстиції України веде бухгалтерський облік. Реєстр громадських організацій. Водночас інформація Реєстру громадських організацій буде відкритою для ознайомлення та розміщена на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України.

Законопроект суттєво змінює підхід до державного контролю за діяльністю громадських організацій, а саме: орган легалізації (Міністерство юстиції та його територіальні органи) отримають право перевіряти діяльність громадських організацій на відповідність вимогам законодавства про громадські організації в у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів. Це усуне можливість безпідставного втручання органів легалізації в легітимну діяльність громадських організацій.

Важливим є й такий елемент інституту громадських організацій, як правовий статус її основних суб'єктів. Таким чином, ключовим нововведенням, передбаченим законопроектом, є визнання права громадських організацій здійснювати господарську діяльність для досягнення своїх статутних цілей, але не

з метою отримання прибутку. Прийняття цієї норми дозволить громадським організаціям надавати послуги зі збереженням статусу неприбуткової організації, що стало значною проблемою у розвитку законодавства про громадські організації. Крім того, законопроект значно розширює перелік видів діяльності, які мають особливе значення для переважної більшості громадських організацій: представництво та захист громадян, участь в управлінні державними справами, подання заяв та пропозицій до органів державної влади тощо.

Невід'ємною частиною інституту громадських організацій є гарантії (позасудові та судові) їх діяльності. Законопроект значно обмежив підстави для судових рішень про примусову ліквідацію громадських організацій. У разі прийняття законопроекту такому рішенню має передувати накладення іншої санкції (попередження) або доведення прямого порушення конституційних обмежень.

Підсумовуючи вищевикладене, можна сподіватися, що ухвалення законопроекту Верховною Радою України забезпечить якісне законодавче забезпечення інституту громадських організацій в Україні, а отже забезпечить ефективне функціонування інститутів громадянського суспільства, оптимізує шляхи розвитку та форми соціально відповідального діалогу громадянського суспільства та громадянського суспільства. держава. Крім того, відповідний Закон у разі прийняття сприятиме забезпеченню прозорості законодавства, уніфікованості нормативно-правових актів та практики його застосування; мінімізація часових та майнових витрат у відносинах з органами влади при створенні, діяльності та припиненні громадських організацій; усунення територіальних обмежень діяльності громадських організацій; забезпечення юридичної можливості фізичним та юридичним особам створювати якомога ширше коло громадських організацій; розширення правоздатності громадських організацій щодо здійснення своєї діяльності, у тому числі господарської, створення правової бази для впровадження нових механізмів державних закупівель щодо надання державних послуг окремих послуг на конкурсній основі.

2.2. Ефективні механізми взаємодії органів виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства

Ефективний зворотній зв'язок забезпечує своєчасне інформування громадськості щодо тих аспектів діяльності публічної влади, які найбільше цікавлять громадян, оцінює швидкість та якість реагування на виявлені проблеми, виявляє можливі прорахунки та за необхідності коригує план дій.

Комунікації в процесі функціонування органів державної влади відіграють важливу роль у прийнятті управлінських рішень, які в свою чергу впливають на рівень життя громадян. Ефективність цих рішень залежить від багатьох факторів, зокрема від розуміння причин та рівня сприйняття громадськістю обраних методів, які будуть використані для вирішення певних проблем чи завдань. Адже важко реалізувати будь-які проекти та програми розвитку, якщо немає чіткого розуміння, якими будуть кінцеві результати рішення, а також чи збалансовано інтереси всіх зацікавлених сторін. Тому сьогодні думка громадян є важливим інструментом впливу на діяльність влади та визначення вектора розвитку країни, яка позиціонує себе як правової та демократичної.

Згідно з опитуванням, проведеним соціологічною службою Центру Разумкова спільно з Фондом «Демократичні ініціативи» з 6 по 12 березня 2019 року, рівень довіри населення до державних інституцій є досить низьким, оскільки більшість громадян не сприймають і не довіряють діям влади. Наприклад, близько 57% респондентів не підтримують діяльність Уряду, Верховної Ради та Прем'єр-міністра України, більше 75% не довіряють політичним партіям, а 52,5% не довіряють місцевій владі [12]. Про ефективність комунікації влади з громадськістю свідчить той факт, що 78,9% респондентів навіть не знають, як зв'язатися з представником свого виборчого округу, що свідчить про вкрай незадовільну якість взаємодії на цьому рівні.

Дослідники зазначають, що умовою налагодження двостороннього діалогу між владою та громадськістю є «організаційно-правова спроможність інститутів громадянського суспільства формулювати соціальні інтереси, просувати та захищати їх», а успіх такого діалогу часто залежить від спільних дій органів

державної влади. та асоціації. їх готовність до співпраці», оскільки «громадські об'єднання мають реальний вплив на державну політику, втілюючи весь спектр ідей, що генеруються в громадянському суспільстві» [17]. Вплив громадянського суспільства на процес прийняття рішень займає місце не лише на національному рівні, а й на міжнародному та міжнародному, оскільки міжнародні інституції також беруть участь у діалозі.

У зв'язку з розвитком мережевої взаємодії влади та громадськості змінюються механізми державного управління. Зростає зацікавленість влади у з'ясуванні та врахуванні громадської думки. За словами А.Кучабського та О.Бажиної, ці зміни сприяють налагодженню ефективного та якісного діалогу як у розвинених і демократичних країнах, так і в сусідніх країнах, що дозволяє будувати стабільні відносини між державами на спільних цінностях – захисті права людини, верховенство права та демократія.

Сьогодні теоретики та практики у сфері державного управління все частіше обговорюють питання формування громадськості як можливої форми впливу та участі в управлінському процесі, але «якщо говорити про можливість інституційного соціального діалогу в Україні, то нам необхідно забезпечити функціонування та очікувані результати» [25]. На думку Є. Романенка, формування інституту громадськості сьогодні не на належному рівні, оскільки ініціюється згори, що гальмує розвиток внутрішнього потенціалу громадянського суспільства. Більшість проблем сьогодні пов'язані з неефективними реформами, які погано сприймаються суспільством, а також з відсутністю дієвої законодавчої бази, яка б створювала правову основу для ефективного діалогу між громадянами та державними інституціями. До основних причин неналежного рівня сформованості інституту громадянського суспільства (далі – ОГС) слід також віднести низьку активність самих громадян. Таким чином, соціологічні опитування свідчать про деяке зниження громадської активності у 2019–2021 роках, що можна пояснити відсутністю прозорого механізму участі громадян у прийнятті важливих державних рішень, недоробленістю інструментів та певним небажанням залучати громадян до взаємодії.

Проте слід зазначити, що в останні роки рівень розвитку громадянської свідомості українців демонструє стійку тенденцію до зростання. Так, у 2019 році 26,4% респондентів заявили, що займатимуть активну громадську позицію, якщо їхні дії принесуть реальну користь суспільству, тоді як у 2019 році таку відповідь дали лише 14,8% респондентів). Якщо порівняти результати опитувань 2019 та 2021 років, то бачимо, що кількість громадян, які бажають отримати грошову винагороду за громадські роботи, зменшується.

Революція Гідності та військові події на сході країни призвели до різкого переосмислення цінностей українців: досить велика кількість громадян зараз займає активну громадянську позицію, хоча ці самі активісти, які через вектор діяльності органів державної влади, низька оперативність реагування на звернення тощо, що змушує шукати інші шляхи вирішення поставлених перед активістами завдань – в обхід державних інституцій, що, на жаль, є зайвим підтвердженням неефективності сучасних каналів комунікації між владою. і громадськість. вся система державного управління.

На думку більшості сучасних дослідників, ефективність державного управління залежить від оптимізації комунікативної взаємодії органів державної влади, громадськості та самоврядних структур (інститутів місцевого самоврядування). Це стає можливим завдяки побудові не лише ефективної комунікаційної політики, а й єдиного комунікаційного простору, що реалізується на основі принципу партнерства, реалізація якого потребує повної довіри суспільства до органів державної влади. Під час звітування перед громадськістю органи влади повинні відповідати за свої дії та рішення. Ця форма взаємодії є однією з ефективних форм колективного управління, що в свою чергу забезпечує зміцнення демократії, оскільки нові форми комунікації держави і суспільства створюють передумови для розвитку інститутів та організацій громадянського суспільства, сприяють демократизації.

Формування нової парадигми державного управління можливе через призму комунікативного управління, оскільки ця концепція спрямована на найбільш ефективне вирішення питань на державному рівні. Нова парадигма державного

управління передбачає здійснення досліджень на трьох рівнях, а саме: «опис особливостей і характеристик державного управління, систематизація когнітивних підходів, основні сфери застосування та їх концентрація. В основі комунікативного управління. це сутність, зміст і форми зворотного зв'язку» [23]. Об'єктом комунікативного управління є сукупність інформаційних потоків, а предметом - пошук оптимальних шляхів управління цими потоками, що створює сприятливе середовище для управління. У свою чергу, на думку А. Хлебнікова, метою цієї парадигми є розробка найбільш сприятливих проектів або рекомендацій, які «вирішують певну комунікаційну проблему з точки зору зворотного зв'язку з комунікаційним менеджментом як суб'єкт-суб'єктним управлінням» [13].

Процес комунікації – це взаємодія щонайменше двох активних суб'єктів, оскільки взаємодія влади з цільовими аудиторіями, якими можуть бути як громадяни, так і НУО та ЗМІ, – це безперервний обмін соціальною інформацією через комунікаційний ланцюжок. Від якості зворотного зв'язку в системі державного управління залежить ефективність діяльності суб'єктів комунікації. Зауважимо, що існує два основних види зворотного зв'язку: об'єктний, який передбачає відображення рівня, глибини, адекватності сприйняття об'єктами управління управлінських впливів; та суб'єктів, які включають контроль, аналіз та оцінку діяльності державних органів, що може здійснюватися шляхом регулярного представлення громадськості вичерпної звітності, надання інформації на запит тощо. Концепція зворотного зв'язку передбачає наявність суб'єкт-суб'єктної взаємодії: розвиток двостороннього та багатостороннього спілкування, що однаково впливає на всіх учасників інформаційного обміну.

Важко не погодитися з твердженням Є. Романенка, який зазначає, що ефективність діяльності органів державної влади залежить від ефективних рішень, що відповідають інтересам суспільства, та успішності їх реалізації, що досягається не в останню чергу завдяки ефективному «комунікативному контролю». Тому органи державної влади повинні мати надійні механізми зворотного зв'язку та взаємоконтролю, що «передбачає запровадження системного моніторингу громадської думки у суспільно-політичній ситуації та ефективності влади». Така

комунікативна взаємодія дозволяє забезпечити «баланс державного управління, державних і приватних інтересів у суспільстві» [9].

Очевидно, що в сучасних реаліях взаємного контролю органів державної влади недостатньо для налагодження ефективної діяльності органів державної влади, тому велике значення в цьому процесі надається громадському контролю. Громадський контроль – це систематичний моніторинг та громадська перевірка інституційними структурами громадянського суспільства діяльності установ та посадових осіб держави з метою виявлення та припинення різних видів зловживання владою [28]. Ефективний громадський контроль вимагає повної та точної інформації про діяльність, плани та можливі проблеми в органах державної влади.

Громадський моніторинг слід розглядати як системне вивчення окремих видів діяльності органів виконавчої влади (далі – АРВ). Для забезпечення порівнянності показників цього моніторингу (як і будь-якого іншого) необхідно використовувати однакові критерії та методи отримання оцінок протягом усього періоду моніторингу.

Одним із механізмів громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади є громадська експертиза, яка проводиться за наявності потреби у поглибленому та незалежному дослідженні окремих аспектів ОВД, а отже, на відміну від публічного дослідження. моніторинг, який проводиться безперервно. має певні часові рамки.

Основні питання щодо проведення громадської експертизи визначаються «Порядком сприяння громадській експертизі діяльності органів виконавчої влади» [2], затвердженим у 2019 р. Відповідно до цього порядку громадська експертиза діяльності ОВВ є складовою механізм демократичного врядування, який передбачає оцінку ОГС та громадських рад діяльності ОВВ, ефективності прийняття та виконання рішень такими органами, підготовку пропозицій щодо вирішення соціально значущих проблем. працювати.

Результати громадських експертиз враховуються органами виконавчої влади при складанні програм соціально-економічного розвитку, державних цільових та

регіональних програм, складання бюджетів, реалізації поточної діяльності. На урядовому порталі «Громадянське суспільство та влада» ¹ є реєстр громадських експертиз діяльності ОБВ, де можна отримати інформацію про завершені громадські експертизи діяльності ОБВ та місцевого самоврядування, ознайомитися з експертними пропозиціями та заходами щодо їх проведення. З серпня 2019 року по жовтень 2019 року було проведено лише 6 громадських експертиз. На нашу думку, основними причинами низької активності цих експертиз є їх складність, тривалість та нечіткість самого механізму, а також низький рівень відкритості та прозорості органів державної влади, що уповільнює процес отримання достовірної інформації про державна діяльність.

Ефективність громадської експертизи залежить від трьох основних факторів [31]:

- професіоналізм та послідовність дій експертів, які його проводять;
- повнота та достовірність наданої інформації, достовірність відповідно до вимог щодо сприяння громадській експертизі;
- рівень та якість взаємодії ОБВ та ІХС.

Європейська практика демонструє позитивні результати наступних комунікаційних механізмів: «Дорадчі органи, які постійно діють в органах державної влади, набагато ефективніші та ефективніші в управлінні, ніж короткострокові процедури громадського нагляду чи одноразове залучення громадян до прийняття управлінських рішень.

Важливим кроком на шляху вдосконалення механізму громадських рад стало прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» [18]. 6 січня цього ж року «Про затвердження Порядку залучення громадян до формування та реалізації державної політики» та, серед іншого, затверджено типові положення про громадські ради при органах виконавчої влади. Наступний виток розвитку громадських рад пов'язаний з постановою КМУ від 8 квітня 2015 року № 234, якою внесено суттєві зміни та доповнення до постанови № 996.

Постановою No 996 визначено порядок проведення громадських консультацій, які, згідно з останньою редакцією постанови, можуть проводитися у прямій та непрямій формах. Безпосередньою формою громадських консультацій з громадськістю є громадське обговорення (громадські слухання, форуми, круглі столи, конференції, збори, збори громадян, засідання громадської ради, Інтернет-та відеоконференції) та/або електронні консультації, що проводяться через офіційний веб-сайт виконавчої влади. органів влади або через урядовий сайт «Громадянське суспільство та влада». Непрямою формою громадських консультацій з громадськістю є вивчення громадської думки, яке здійснюється шляхом опитування громадської думки, спостережень, телефонних «гарячих ліній», опрацювання та узагальнення пропозицій та зауважень громадян, моніторингу друкованих та електронних ЗМІ [1].

У нашій державі тривають трансформаційні процеси, спрямовані на утвердження в країні демократичного управління, створення основи нової моделі державного управління, яка відповідатиме високим європейським стандартам. Ефективність та якість управління сьогодні полягає у забезпеченні відкритості та прозорості системи органів державної влади, у належному правовому закріпленні комунікаційної взаємодії всіх задіяних суб'єктів.

Важливим елементом у системі взаємодії органів державної влади та громадськості є громадські ради, які, виступаючи платформою для комунікації, є потужним інструментом залучення громадян до управління та демократичного розвитку країни в цілому. Громадські ради здатні стати дієвим «містком» між інститутами влади та населенням за умови активної громадянської позиції та відповідального ставлення до виконання своїх обов'язків та повноважень усіма учасниками спілкування.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Враховуючи бум громадянської активності в Україні, зростання ролі громадських організацій у політичному та соціальному житті держави, пріоритетним є вивчення стану та перспектив розвитку громадянського суспільства в Україні в умовах постійного впливу зовнішніх та внутрішніх процесів, а також як визначити шляхи усунення деструктивних факторів взаємодії інститутів громадянського суспільства та влади. Деснянська районна в місті Києві державна адміністрація здійснює повноваження органу виконавчої влади на території Деснянського району міста Києва та забезпечує виконання наданих їй повноважень, у відповідності до законів України «Про столицю України – місто-герой Київ», «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні», рішення Київської міської ради від 09 лютого 2017 року №832/1836 «Про громадський звіт щодо роботи районних державних адміністрацій» розпоряджень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 30.09.2010 № 787 «Про організаційно-правові заходи, пов'язані з виконанням рішення Київської міської ради від 09.09.2010 № 7/4819 «Про питання організації управління районами в місті Києві», від 10 грудня 2010 року № 1112 «Про питання організації управління районами в місті Києві», від 27.01.2011 № 95 «Про повноваження районних в місті Києві державних адміністрацій» та від 31.01.2011 № 121 «Про реалізацію районними в місті Києві державними адміністраціями окремих повноважень», від 20.09.2017 року №1169 «Про затвердження Порядку проведення громадського звіту про роботу районних в місті Києві державних адміністрацій».

Важливим чинником суспільного розвитку, тобто змін у суспільстві, які відповідають очікуванням більшості, є взаємодія політично активних, соціально свідомих громадян та відповідальних, впевнених у собі інститутів влади. Це сприяє покращенню якості життя людей і дозволяє їм впевненіше дивитися у майбутнє.

Поняття громадянського суспільства використовується для пізнання всієї сукупності існуючих у суспільстві відносин, які не є державно-політичними, знаходяться поза межами державного регулювання політики. У такому суспільстві

самовираження вільних індивідів і добровільно створених організацій громадян захищається законом від прямого втручання та свавільного регулювання з боку органів державної влади. Йдеться про розвиток вільного ринку, безперешкодне поширення духовних, моральних, національних цінностей тощо.

Основними суб'єктами такого суспільства є: громадянин з його громадянськими правами та громадські (неполітичні та неурядові) організації-об'єднання, асоціації, рухи та громадські установи.

Одним із головних чинників розвитку громадянського суспільства в Україні можна вважати налагодження співпраці між організаціями громадянського суспільства та органами державної влади, органами місцевого самоврядування тощо.

Громадянське суспільство – це сфера спілкування, взаємодії, спонтанної самоорганізації та самоврядування вільних індивідів на основі добровільно утворених об'єднань, яка захищена необхідними законами від прямого втручання та регулювання з боку держави та в якій домінують громадянські цінності.

Чим більш розвинене громадянське суспільство, тим більше воно саморегулюється, а отже, тим менше потребує державного втручання. Легітимна держава - це лише делегування їй влади та визначення її допоміжного характеру по відношенню до суспільства.

Удосконалення нормативно-правової бази функціонування вітчизняних інститутів громадянського суспільства як суб'єктів взаємодії з державними інституціями, що передбачає закріплення концепції громадянського суспільства на конституційному рівні за прикладом низки європейських країн, зокрема у посиленні роль третього сектора. 1. Конституцію України викласти в такій редакції: «Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою, заснованою на повазі прав людини та засад громадянського суспільства».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрійчук Т. Державна підтримка розвитку громадянського суспільства в Україні у 2007–2020 роках: стратегічні завдання та механізми реалізації. Вісник НТУУ КПІ. Політологія. Соціологія. Право. 2020. No 4 (48). С. 36-42.
2. Відомості Верховної Ради України. 2012. No 12. Ст. 102.
3. Горєлов Д. 2019. Державне фінансування громадських організацій: зарубіжний досвід та рекомендації щодо впровадження в Україні. Аналітична записка. Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/811/>
4. Громадянське суспільство в Німеччині. Режим доступу: www.maecenas.ru/doc/2019_5_3.html
5. Дем'яненко О. Державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні. Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління і права. 2019. No 4. С. 27—37.
6. Держалюк О. Динаміка та розширення спектру діяльності громадських організацій як складові демократизації українського суспільства. Режим доступу : www.old.niss.gov.ua.
7. Кондратенко І. Громадянське суспільство та його вороги. І. Кондратенко. Укр. тиждень. 2019. No13 (230) . С.13.
8. Конституція України від 28.06.1996 (зі змінами, внесеними згідно із законами України від 8 груд. 2004 р.; від 1 лют. 2011 р.; від 19 верес. 2013 р.; від 21 лют. 2014 р.; від 2 черв. 2016 р.; від 7 лют. 2019 р.). Відомості Верховної Ради України. 1996. No 30. Ст. 141.
9. Корнієвський О. Українське громадянське суспільство: до оцінки нинішніх спроможностей та перспектив розвитку. International scientific and practical conference „Political science, philosophy, history and sociology: development areas and trends in Ukraine and EU”. Wloclawek, Republic of Poland, October 30–31, 2020. Wloclawek : Baltija Publishing, 2020. P. 128—132.
10. Кравцова З.С. Громадський контроль за здійсненням державної влади в Україні. Правові засади взаємодії органів публічної влади з інституціями громадянського суспільства в Україні та зарубіжних країнах : тези доповідей Міжнар. наук.-

- практ. конф., м. Київ, 29 лис- топада 2019 р. Кафедра конституційного права юрид. ф-ту Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка і навч.-наук. центр романського права. Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2019. С. 142–146.
- 11.Кравцова З.С. Теоретичні, правові та практичні основи громадського контролю за здійсненням державної влади в Україні. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління. 2019. No 3(5). Грудень. С. 89–104.
 - 12.Лотюк О. С. Особливості механізму конституційно-правового регулювання громадянського суспільства Вісн. Вищий. Рада юстиції. 2018. No 1 (13). - С. 92—101.
 - 13.Мороз О.М. Перспективи розвитку взаємовідносин держави і громадських об'єднань в умовах зближення України з Європейським Союзом. Jurnalul juridic national: teorie și practică. 2020. No 5(9). С. 39–45.
 - 14.Мороз О.М. Правові форми взаємовідносин держави і громадських об'єднань в Україні в епоху глобалізації : автореф. дис.канд. юрид. Наук. 12.00.02. Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2017. 20 с.
 - 15.Національні та міжнародні механізми фінансування громадянського суспільства. Міжнародні заходи зміцнення довіри між державою та громадянським суспільством. К . Фенікс. 2019. С. 181-187.
 - 16.Перепелиця М. П. Механізм реалізації регіональної, місцевої державної молодіжної політики. М. П. Перепелиця. Нова політика, 2018. No 6. С. 40-43.
 - 17.Попов І. Недержавні організації як запорука демократичних виборів. Вісник Центральної виборчої комісії. 2019. No 2. С. 41–44.
 - 18.Про громадські об'єднання. Закон України від 22.03.2012. Відомості Верховної Ради України. 2013. No 1. Ст. 1.
 - 19.Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади. Указ Президента України від 01.08.2002 No 683. Офіційний вісник України. 2002. No 31. Ст. 192.
 - 20.Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики. Указ Президента України від 31.07.2004 No 854. Урядовий кур'єр. 2004. No 146. Ст. 12.

21. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики. Указ Президента України від 15.09.2005 № 1276. Офіційний вісник України. 2005. № 38. Ст. 17.
22. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки. Закон України від 09.01.2007 № 537-V.
23. Про схвалення Концепції сприяння органами виконавчої влади розвитку громадянського суспільства. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.11.2007 № 1035-р. Офіційний вісник України. 2007. № 89. Ст. 89.
24. Рікман Е. Чоловіки та жінки в громадянському суспільстві Естонії. Е. Рікманн, М. Лагерспец. На шляху до збалансованого суспільства. Таллінн. 2018 - С. 187-196.
25. Самара С. Г. Сутність та характерні особливості взаємодії Кабінету Міністрів України з місцевими державними адміністраціями. С. Г. Самара. East European Science Journal. 2019. № 11. Гл. 3. С. 93-97.
26. Сенча С. Інституціональне забезпечення публічно-управлінської діяльності у сфері розвитку громадянського суспільства в Україні. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2020. Том 31 (70). № 4. С. 100-107.
27. Славна О. Громадянське суспільство як основа розвитку правової держави в контексті конституційної реформи. Інтернаука. Серія: Юридичні науки. 2017. № 1. С. 16–19.
28. Стан та динаміка розвитку неурядових організацій України. Творчий центр “Каунтерпарт”. К. Макрос. 2019. 138 с.
29. Сулов Є. В. Інституціоналізація громадянської журналістики як умова формування громадянського суспільства. Казань: КТУ. 2020. Т.151. Кн.5. гл. 1. С. 64—73.
30. Ундір В. О. Взаємовідносини місцевих органів виконавчої влади з об’єднаннями громадян (на прикладі Рівненської області). автореф. дис. канд. наук про державу. упр. спец. 25.00.02 «Механізми державного управління». В.О. Undir;

Львів. регіон. інші штати упр. Нац. акад. стан упр. при Президентіві України.
Львів. 2018. 20 с.

31. Федоренко В., Кагляк Я. Інститути громадянського суспільства та інститут громадських організацій в Україні: теоретико-методологічні та нормопроектні аспекти. 2019.
32. Цветков В. В. Демократія. Менеджмент. Бюрократія. в контексті модернізації українського суспільства: монографія. В.В. Цветков, В. П. Горбатенко. К . Інститут держави і права. В.М. Корецького НАН України. 2019. 248 с.
33. Шайгородський Ю. Розвиток громадянського суспільства та проблема „дефіциту демократії”. Політичний процес у незалежній Україні: підсумки і проблеми. Київ. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2021. С. 332-367.
34. Шаульская Г. М. Громадське як індикатор системи державного управління та громадянського суспільства. Громадське як індикатор системи державного управління та громадянського суспільства. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2017. No1 (8) . С.70-74.

Підпис
зміни

Забезпечу карєру
Управління та
Мобільні Н. А.

Заява

Я, Мурашов Іван Іванович, повідомляю, що за результатами проведення
самостійної перевірки і використання програмно-технічних засобів у ході
випускної кваліфікаційної роботи на тему: «Взаємодія процесів безпеки в системі
інформаційного управління суспільства» не містяться елементів дискримінації
національності. У процесі використання програмного забезпечення з даних на електронних
джерелах, вказані відомості не містяться.

Робота для перевірки розроблена з даних на електронних джерелах.
Електронна версія цієї роботи ідеально з даними.

06.06.2022 року

И

Знога

Я, Мурашов Іллік Іванович улам завідаю, що є автором вивчення кваліфікаційної роботи на тему: «Взаємодія органів виконавчої влади з іншими органами урядової системи» несе повну відповідальність за достовірність, повноту та повноту роботи (інформації), позначена робота не була скопійована, за винятком вивчення, коли робиться певне підтвердження в процесі.

Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації з обмеженим доступом.

Улам завідаю, що позначена у цій роботі не була скопійована ніколи.

Я гарантую, що моя робота буде направлена в інституційний державний департамент торгівлі - економічного університету і збережена в базі даних для майбутньої перевірки наявності.

06.06.2022 року.

И